

4.ÜNİTE

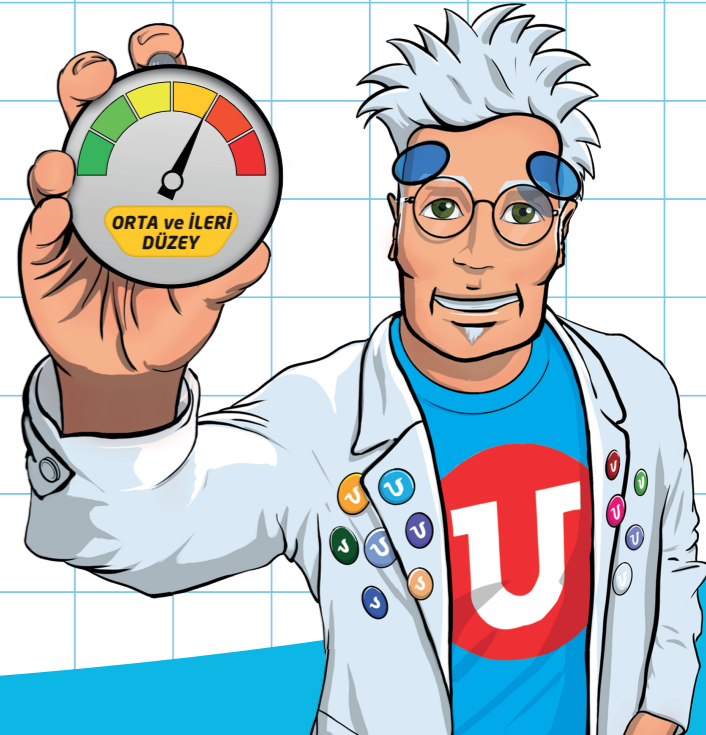

TYT Orta ve İleri Düzey Fizik Soru Bankası

*Esneklik Potansiyel Enerji, Verim,
Enerji Kaynakları*

TAMER YALÇIN

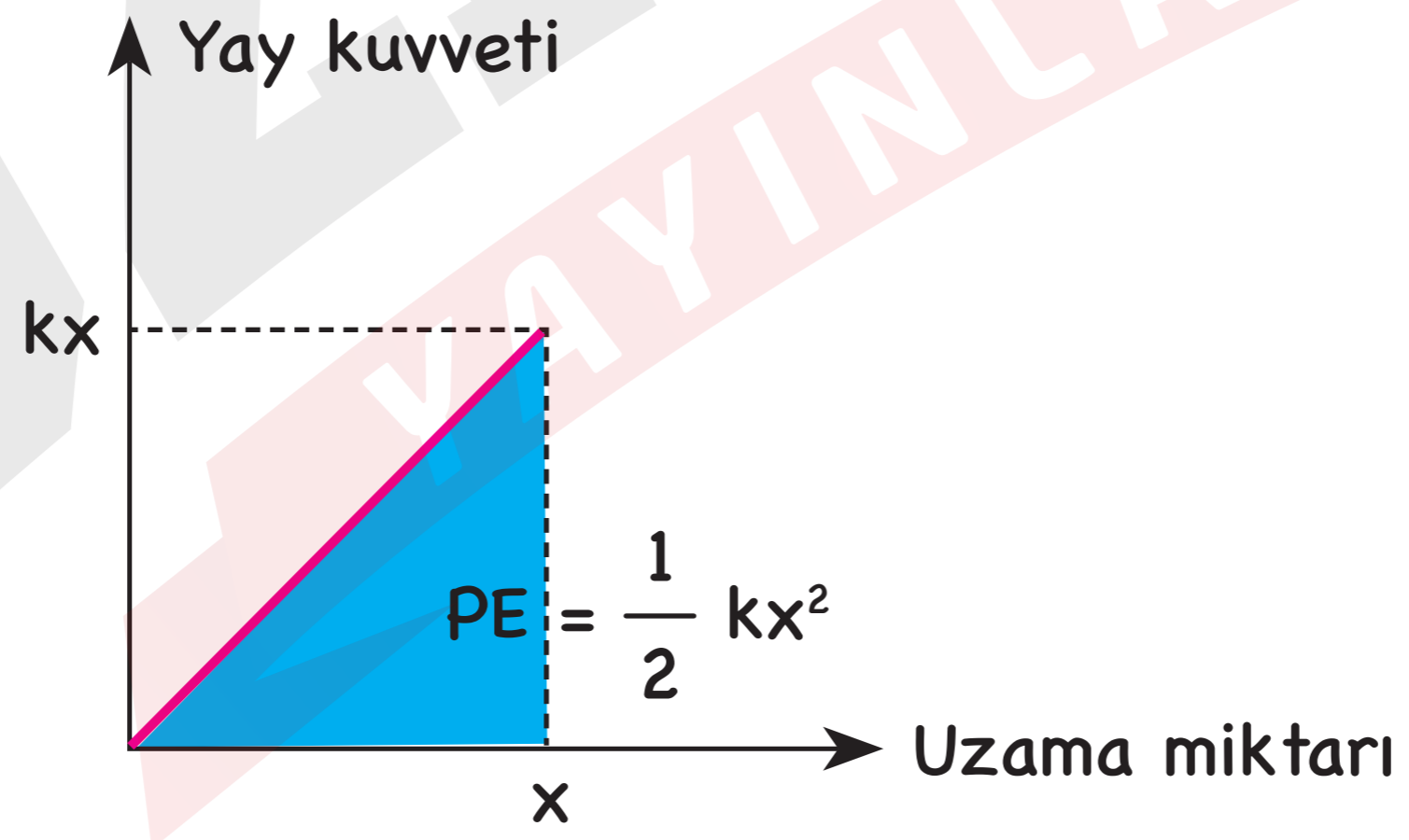
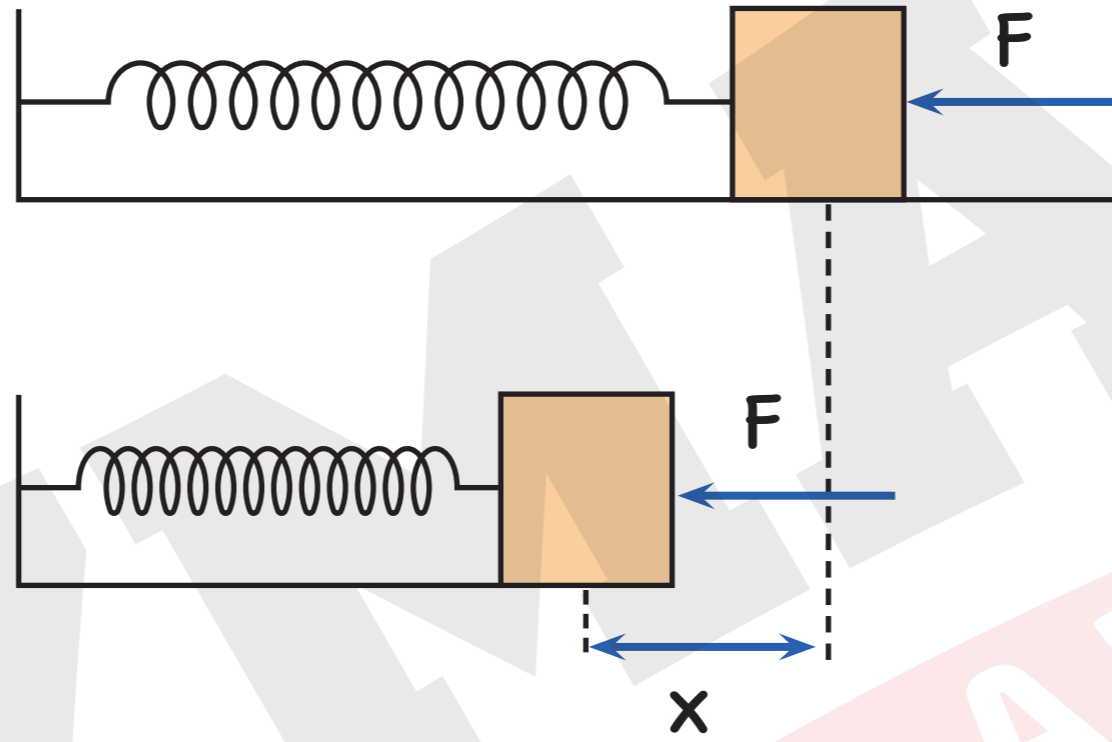
ESNEKLİK POTANSİYEL ENERJİSİ - VERİM - ENERJİ KAYNAKLARI

ESNEKLİK POTANSİYEL ENERJİSİ

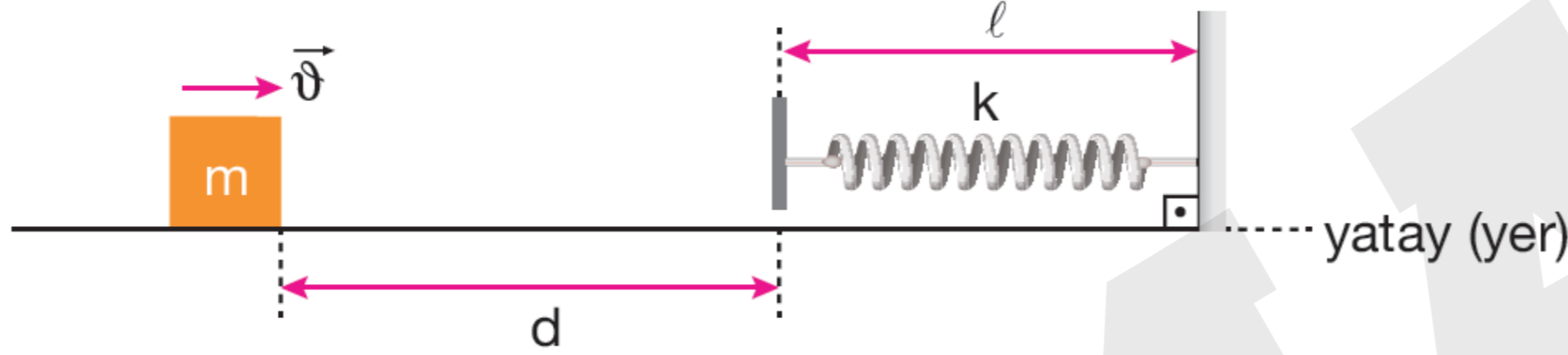
VERİM

ENERJİ KAYNAKLARI

Esneklik Potansiyel Enerjisi

Örnek:

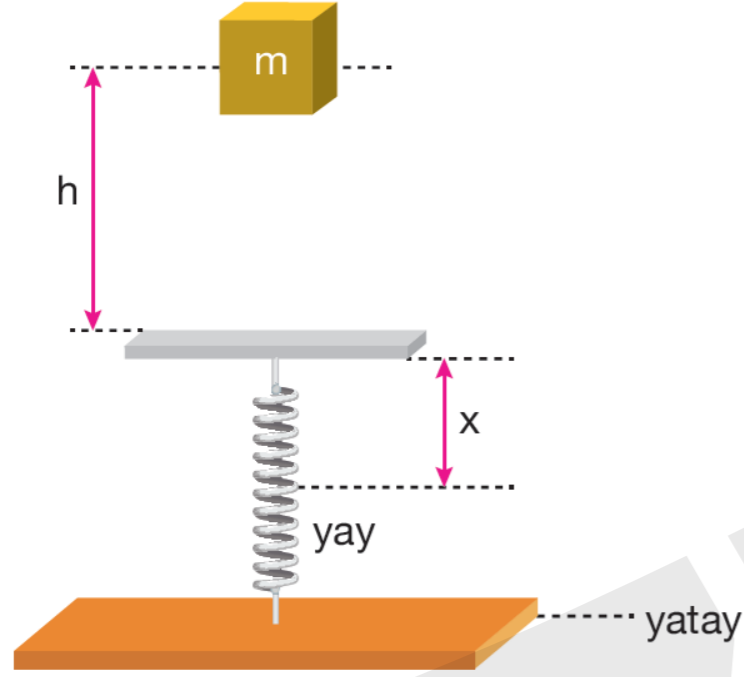

Sürtünmesiz yatay zeminde sabit $\vec{v}$ hızıyla hareket eden m kütleli cisim, esneklik sabiti k olan l boyundaki serbest halde duran yaya çarparak yayı en fazla x kadar sıkıştırıyor.

Cismin kütlesi bilindiğine göre, yayda depolanan esneklik potansiyel enerjisini hesaplamak için; $\vec{v}$, k , l ve d niceliklerinden hangilerini bilmek yeterlidir?

- A) Yalnız $\vec{v}$ B) k ve x C) k , x ve $\vec{v}$
D) x , l ve d E) k , l ve $\vec{v}$

Örnek:

Şekildeki gibi düşey doğrultuda h kadar yükseklikten serbest bırakılan m kütleli cisim sürtünmesiz ortamda bir yayı en fazla x kadar sıkıştırıyor. Yayda sıkışma sırasında E kadar esneklik potansiyel enerjisi depolanıyor.

Aynı boydaki yay daha sert olsaydı,

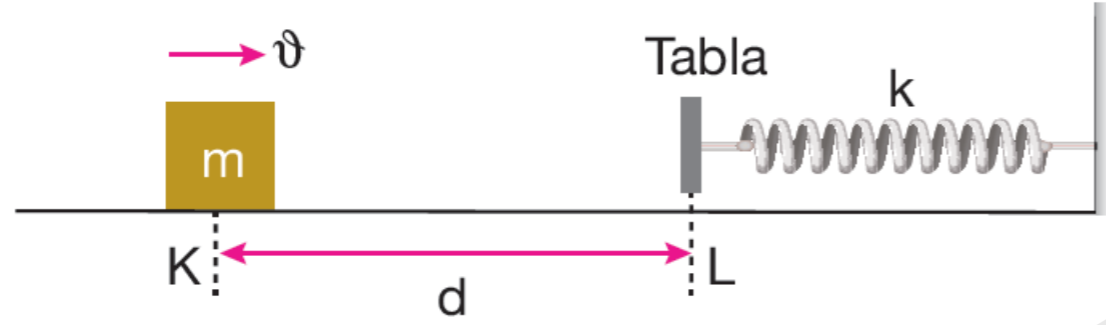
- I. x azalır.
- II. E azalır.
- III. Cismin kaybettiği potansiyel enerji artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) Yalnız II
D) II ve III   E) I ve III

Örnek:

Düşey kesiti şekilde verilen yolda m kütleli X cismi v sürati ile yaya bağlı tablaya doğru ilerlemektedir. Yolun d uzunluğundaki KL kısmı sürtünmelidir. X cismi sürtünmeli yolu geçerek tablaya çarptığında, tablaya bağlı k yay sabitli yayı x kadar sıkıştırıyor.

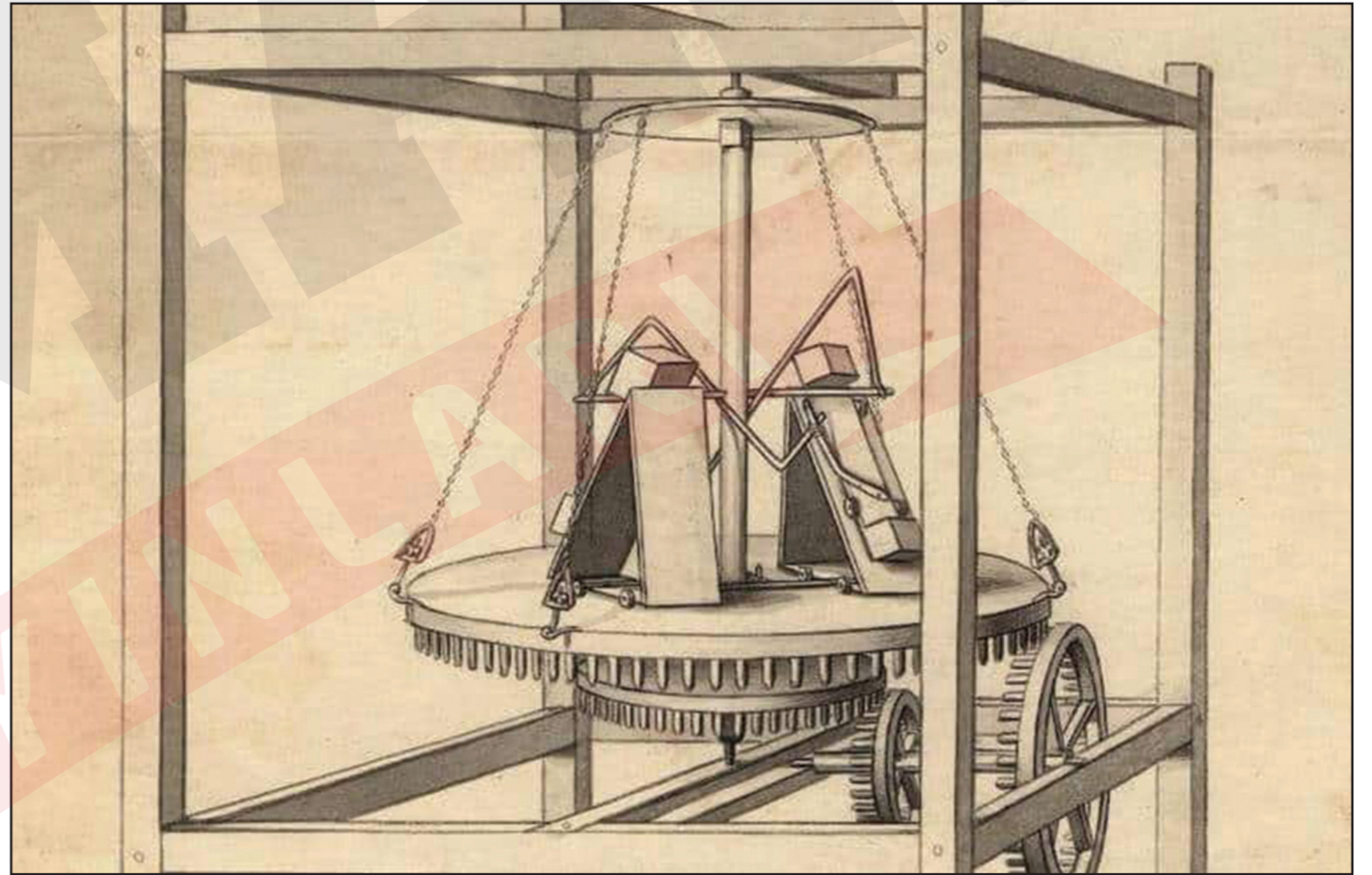
Buna göre aşağıdakilerden hangisi tek başına yapılırsa yayın sıkışma miktarı artmaz? (Tablanın kütlesi önemsizdir.)

- A) X cisminin kütesini artırmak
- B) Yayın yay sabitini azaltmak
- C) Cismin hızını artırmak
- D) d yolunu uzatmak
- E) d yolunu cilalamak

Verim

$$\text{Verim} = \frac{\text{Alinan enerji}}{\text{Verilen enerji}}$$

$$\text{Verim} < 1$$

Örnek:

Akkor flaman lambalar yaklaşık olarak %5 verimle çalışmaktadır.

Buna göre,

- I. Akkor flaman lamba aldığı 100 Joule elektrik enerjisinin ancak 5 joule'ünü ışık enerjisine çevirir.
- II. Akkor flaman lambada %95 amaca uygun olmayan enerji dönüşümü vardır.
- III. Akkor flaman lambanın ışık vermesi sırasında harcanan enerjinin %5'i kayıp enerjiye dönüşür.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) I ve II   E) II ve III

Örnek:

Bir elektrik motoru 100 kg'lık yükü 2,5 metre yüksekliğe çıkarmak için 5 kJ elektrik enerjisi harcıyor.

Buna göre motorun verimi yüzde kaçtır? ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

- A) 30   B) 40   C) 50   D) 60   E) 70

UZMANLARIN
YAYINLARI

Örnek:

Verimi %50 olan elektrik motoru 2kg kütleli cismi sabit hızla 10 metre yükseğe çıkarıyor.

Buna göre, elektrik motorunun yaptığı iş kaç joule'dür?

($g = 10 \text{ m/s}^2$)

A) 450

B) 400

C) 200

D) 300

E) 350

YAYINLARI

Enerji Kaynakları

Enerji Kaynakları

Yenilenemez

- ★ Fosil Yakıtlar
  - Kömür
  - Petrol
  - Doğalgaz
- ★ Nükleer Enerji

Yenilenebilir

- ★ Güneş
- ★ Hidroelektrik
- ★ Rüzgar
- ★ Jeotermal
- ★ Biyokütle
- ★ Hidrojen
- ★ Dalga

Örnek:

Doğadaki kaynaklardan elde edilebilen ve doğa tarafından daimi olarak takviye edilebilen enerjiye yenilenebilir enerji denir.

Buna göre,

- I. Rüzgar Enerjisi
- II. Nükleer Enerji
- III. Güneş Enerjisi

verilenlerden hangileri yenilenebilir enerji kaynağıdır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I ve III

Örnek:

Sürekli olmayan, sürdürülebilir bir kaynağa sahip olmayan eninde sonunda bir gün tükenecek olan enerji kaynaklarına yenilenemez enerji kaynakları denir.

Buna göre,

- I. Güneş
- II. Taş Kömürü
- III. Jeotermal
- IV. Biyokütle
- V. Doğalgaz

yukarıda verilen enerji kaynaklarından kaç tanesi yenilenemez enerji kaynağıdır?

- A) 5   B) 4   C) 3   D) 2   E) 1

Örnek:

Jeotermal bir santralde enerji dönüşüm sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Isı enerjisi – Elektrik enerjisi – Kinetik enerji
- B) Elektrik enerjisi – Kinetik enerji – Isı enerjisi
- C) Kinetik enerji – Isı enerjisi – Elektrik enerjisi
- D) Kinetik enerji – Potansiyel enerji – Elektrik enerjisi
- E) Isı enerjisi – Kinetik enerji – Elektrik enerjisi